

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Затверджено
наказом ректора

від 20.11.2017 № 1701-1/478

Ректор

В.С. Бакіров

ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Другий (магістерський) рівень вищої освіти
(сьомий рівень НРК України)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Магістр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 Освіта

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

ПРЕДМЕТНА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 014.07 Середня освіта (Географія)

Схвалено Вченою радою університету «06» листопада 2017 року,
протокол № 15

I. Преамбула

Тимчасовий стандарт підготовки кваліфікацій України)	магістра (сьомий рівень Національної рамки)
Галузь знань – 01 Освіта, спеціальність – 014 Середня освіта, Предметна спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія).	
за освітніми програмами	<u>«Географія, Людина і природа, туристська робота», «Географія, економіка, організація туристсько-краєзнавчої роботи»</u>
Тип диплому	<u>одиничний</u>
Обсяг програми	<u>90 кредитів ЄКТС</u>
Нормативний термін навчання	<u>1 рік 4 місяці (на основі освітнього рівня бакалавр)</u>

II. Загальна характеристика

2.1 Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти (сьомий рівень НРК України)
2.2 Ступінь вищої освіти	Магістр
2.3 Галузь знань	01 Освіта
2.4 Спеціальність	014 Середня освіта
2.5 Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
2.6 Обмеження щодо форм навчання	Відсутні
2.7 Освітня кваліфікація	Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), Географія, Людина і природа, туристська робота; Магістр середньої освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), Географія, економіка, організація туристсько-краєзнавчої роботи;
2.6 Професійна кваліфікація	Порядок присвоєння професійної кваліфікації визначається органом, який затвердив відповідний професійний стандарт. До введення професійного стандарту й початку роботи органу, який присвоює професійну кваліфікацію, за умов успішної підсумкової атестації, вищим навчальним закладом присвоюється професійна кваліфікація «Вчитель географії»
2.7 Кваліфікація в дипломі	Магістр середньої освіти (Географія), Географія, Людина і природа та туристська робота. Вчитель географії Магістр середньої освіти (Географія), Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота. Вчитель географії
2.8 Опис предметної області	
- Об'єкт вивчення:	Освітньо-виховний процес у закладах, що надають повну середню освіту (за предметною спеціальністю «Географія»)
- Цілі навчання:	Високопрофесійна теоретична та практична підготовка з набуттям глибоких і міцних фахових знань для виконання професійних завдань та обов'язків інноваційного характеру в галузі сучасної освіти, зумовлені закономірностями й

	особливостями сучасної теорії та методики навчання географії, які характеризується комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів освітніх і географічних наук, постійне самонавчання, здійснення досліджень, впровадження інновацій
- <i>Теоретичний зміст предметної області:</i>	Сучасні теоретичні засади географічних наук, природознавства, економіки, наук про освіту, інформаційних технологій в обсязі, необхідному для формування загальних і предметних компетентностей.
- <i>Методи, методики та технології:</i>	Методи географічних наук (польових досліджень та обробки географічної інформації, у тому числі з використанням інформаційних технологій). Методики освітніх наук і психології з організації освітньо-виховного процесу. Методика формування предметних компетентностей з географії в закладах, що надають профільну середню освіту.
- <i>Інструменти та обладнання:</i>	Обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного дослідження складу, будови і властивостей геосфер та їхніх компонентів, технічні засоби навчання, джерела інформації для формування предметних компетентностей з географії в процесі навчання здобувача і необхідних в освітньому процесі з географії в школі.
2.8 <i>Академічні права випускників</i>	Продовження навчання на третьому рівні вищої освіти. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації.
2.9 <i>Працевлаштування випускників</i>	Навчальні заклади, що надають повну (профільну) середню освіту, позашкільні навчальні заклади, науково-дослідні установи. Здійснюється замовником на первинні посади вчителя географії, наукового співробітника

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

- 3.1 Обсяг освітньої програми магістра за освітньо-професійною програмою складає 90 кредитів, за освітньо-науковою програмою – 120 кредитів ЄКТС. Визначення загального кредитного навантаження освітньо-професійної програми здійснюється ВНЗ на основі наданих їм автономних прав. При розподілі кредитів у межах освітньо-наукової програми ВНЗ мають виокремити у змісті цієї програми обов'язкової дослідницької (наукової) складової та встановлення її обсягу не менше 35 відсотків від загального кредитного навантаження

IV. Перелік компетентностей випускника

- 4.1 *Інтегральна компетентність* Здатність розв'язувати комплексні задачі та практичні проблеми в галузі освіти та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.
- 4.2 *Загальні компетентності*
1. Володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні наукові погляди;
 2. Здатність використання сучасних, у т.ч. інформаційних технологій, навички застосування програмних засобів;
 3. Здатність діяти на засадах етичних мотивів, соціально

відповідально і свідомо;

4. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя;

5. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі географічної освіти; вміння постійно збагачувати власне мовлення, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній і науковій діяльності;

6. Знання основних методів наукового пошуку; вміння планувати й організовувати дослідження за прикладною тематикою, узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати наукові здобутки відповідно до чинних вимог;

7. Уміння виробляти власну стратегію і тактику професійної поведінки, діяльності з урахуванням інтересів колективу, навички роботи в команді;

8. Здатність до використання знань в практичній ситуації, до адаптації та дії в новій ситуації.

4.3 Спеціальні (фахові) компетентності

1. Здатність застосовувати професійні знання з природничих і суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, окремих країн, природних і суспільних територіальних комплексів.

2. Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для комплексної характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному).

3. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами.

4. Здатність ефективно застосовувати на практиці ті чи інші методи управління (на рівні керівника методичного об'єднання, завуча, директора) в освітніх закладах.

5. Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту.

6. Уміння організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до вибору життєвого шляху.

7. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проектів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій.

8. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, здатність аргументовано переконувати колег у правильності запропонованого рішення, вміння донести до інших свою позицію.

9. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі.

10. Здатність розуміти, пояснювати взаємозв'язки у ландшафтах, особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах.

11. Здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах.

12. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства.

13. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України.

14. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній та позашкільній діяльності.

V. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання:

Результати навчання. Здобувач вищої освіти повинен бути здатним:

Знання і розуміння:

- спеціалізовані концептуальні знання, основні теоретико-методологічні проблеми фізичної географії, економічної та соціальної географії на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, зокрема в контексті дослідницької роботи;

- базові концепції, методики та тенденції зарубіжної природничої та суспільної географії;

- теоретичні та методичні основи моделювання і прогнозування територіального розвитку природи;

- сутність, класифікація, чинники, закономірності розвитку глобальних фізико-географічних та суспільно-просторових процесів;

- теоретичні та методичні основи географічного моделювання і прогнозування;

- теоретичні основи і прикладні засоби впровадження геоінформаційних систем та технологій;

- володіє знаннями про організацію, управління, нормативно-правове забезпечення, соціально-економічні та культурні умови діяльності в освітніх установах;

- форми, методи і прийоми навчання за умови профільної середньої освіти;

- володіє критичним осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей;

- володіє знаннями про ведення ділової документації у різних типах навчальних закладів;

Уміння:

• аналізує державний стандарт профільної середньої освіти і навчальні програми географічного спрямування для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів;

• здатний ефективно застосовувати професійні знання в практичній педагогічній діяльності при вирішенні навчальних, виховних та науково-методичних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, конкретних психолого-педагогічних ситуацій;

• здатний творчого використання різноманітних методів та форм прогресивного навчання, інноваційних прийомів навчання в освітніх закладах різного типу;

• *уміння* характеризувати регіони і ландшафти, пояснити їх особливості і взаємозв'язки, сформовані географічним положенням та іншими географічними чинниками;

• *володіє* основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів державною мовою з предметної спеціальності;

• *здійснює* відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використо-

вучучи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (в тому числі – за допомогою інформаційних технологій);

- *формує* в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій;

- *застосовує* сучасні методики і технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення формування в учнів предметних компетентностей та для формування основ цілісної природничо-наукової картини світу;

- *застосовує* методи діагностування досягнень учнів і студентів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

- *має навички* оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатний нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

Комунікація:

- Здатний висловлювати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

- Здатний використовувати іноземні мови у професійній діяльності.

Автономія і відповідальність

- самостійно організовує процес навчання упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності;

- забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.

VI. Форми атестації здобувачів вищої освіти.

6.1. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту дипломної роботи магістра.

6.2. Вимоги до дипломної роботи

Дипломна робота магістра є важливою частиною навчального процесу і самостійної дослідницької діяльності. Вона виконується за матеріалами, зібраними протягом практик, під час роботи в бібліотеках, власних досліджень. Дипломна робота повинна вмещувати аналіз літературних джерел і результати самостійної роботи студента з матеріалом, зібраним і опрацьованим ним особисто. Дипломна робота передбачає проведення аналізу та прикладне дослідження об'єктів, процесів, актуальних проблем, вивчення яких займається освітня галузь з географії. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом. Робота повинна перевірятися на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Анотація дипломної роботи, її зміст мають бути опубліковані на офіційному сайті вищого навчального закладу або його структурного підрозділу. Робота передбачає практичну апробацію отриманих результатів, оприлюднення отриманих результатів на конференціях регіонального, всеукраїнського, міжнародного рівнів, наявність щонайменше 1 публікації.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ВНЗ повинна функціонувати система забезпечення вищим навчальним закладом якості

освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників мінімум 1 раз на 5 років;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням ВНЗ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.